

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

NORTH CLIPPING 2553/

00200

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 22 ก.พ. 2552	ปีที่ 18	ฉบับที่ 6431	หน้า 5
---	-------------------------------	--------------------	------------------------	------------------

สอยเรื่อง
เมืองล้านนา
ปีที่ ๑๑

ตำนานวัดพระสิงห์ วรมหาวิหาร

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	22 วันที่ ก.พ. 2552	ปีที่ 18	ฉบับที่ 6431	หน้า 5
---	-------------------------------	--------------------	------------------------	------------------

๖
วัด

พระสิงห์ ตั้งอยู่บน ถนนสิงหราชจรดกับ ถนนราชดำเนิน ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นสถานที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางมารวิชัย ขัดสมาธิเพชร และยังเป็นสถาปัตยกรรมล้านนาอันงดงาม ซึ่งเป็นที่รู้จักและคุ้นเคยเป็นอย่างดี ตามคติล้านนา คนเกิดปีมะโรงต้องมาไหว้พระสิงห์ให้ได้สักครั้งหนึ่งในชีวิต

ตามเอกสารทางประวัติศาสตร์ กล่าวว่า พญาผายู โปรดให้สร้างเจดีย์ สูง 23 วา เพื่อบรรจุอัฐิพญาคำฟู พระบิดาของพระองค์ เมื่อปี พ.ศ.1888 ต่อมาในปี พ.ศ.1890 จึงโปรดให้สร้างบริเวณนี้ขึ้นเป็นวัด และ

นิมนต์พระเถระอภัยจุฬาพร้อมภิกษุสงฆ์มาจำพรรษา แต่เนื่องจากหน้าวัดเป็นสถานที่ชุมนุมซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าของชาวเมือง วัดนี้จึงให้อีกชื่อว่า “วัดลิเซียง” (ลิ แปลว่า ตลาด) แต่ชาวบ้านเรียกกันติดปากว่า “กาดลิ”

ตามตำนานกล่าวว่า พระพุทธรูปสิงห์เป็นพระสิงห์สกุล ช่างเชียงแสน ศิลปะล้านนา

ประดิษฐานอยู่ ณ เมืองเชียงราย ขณะนั้นเชียงรายกับเชียงใหม่เกิดการรบพุ่งกันขึ้น เชียงใหม่เป็นฝ่ายชนะ พระเจ้าแสนเมืองมา (พญาแสนเมือง พ.ศ.1931-1954) เสด็จกลับนครเมืองเชียงใหม่ จึงโปรดให้อัญเชิญพระพุทธรูปสิงห์มาตั้งเมืองเชียงใหม่โดยล่องเรือมาตามลำน้ำปิง

เรืออัญเชิญพระพุทธรูปสิงห์มาเทียบท่าฝั่งนครเชียงใหม่ ที่ท่าวังสิงห์คำ ขณะเชิญขึ้นประดิษฐานบนบุษบกปรากฏรัศมีจากองค์พระเรืองรองเป็นลำไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือไกลถึง 2,000 วา ต่อมาจึงได้มีการสร้างวัดขึ้น ณ ที่นั้นได้ชื่อตามเหตุอัศจรรย์ในครั้งนั้นว่า “วัดฟ้าฮ่าม” ซึ่งหมายถึงฟ้าฮ่ามนั่นเอง แต่เดิมนั้นพระเจ้าแสนเมืองมั่งพระทัยจะอัญเชิญพระพุทธรูปสิงห์ไปประดิษฐานยังวัดบุปผาราม (วัดสวนดอก) ซึ่งตั้งอยู่นอกเวียงออกไปทางทิศตะวันตก แต่เมื่อชักลากบุษบกไปถึงวัดลิ

เซียงพระก็มีอันติดขัดไม่อาจลากต่อไปได้ พระเจ้าแสนเมืองมาถือเป็นศุภมิตรจึงโปรดให้สร้างมณฑปขึ้นวัดลิเซียงและประดิษฐานพระพุทธรูปสิงห์ไว้ ณ วัดนั้น

ต่อมาชาวบ้านต่างพร้อมใจกันนิยมเรียกวัดนี้ว่า “วัดพระสิงห์” ตามนามของพระพุทธรูป กระทั่ง พ.ศ.2483 (1940) จึงได้รับการสถาปนานายกฐานะขึ้นเป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ชนิดวรมหาวิหาร และได้รับนามใหม่ว่าวัดพระสิงห์วรมหาวิหารมาจนถึงปัจจุบัน โดยกรมศิลปากรประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานสำคัญระดับชาติ เมื่อวันที่ 8 มีนาคม

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 2, 2 ก.พ. 2552	ปีที่ 18	ฉบับที่ 6431	หน้า 5
------------------------------------	--------------------------	-------------	-----------------	-----------

2478 และประกาศกำหนดขอบเขตใน
ราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2522
และในเทศกาลสงกานต์ของทุกปีจะ
มีการอัญเชิญพระสิงห์ลี้หังค์ประดิษฐานบน
บุษบกแห่รอบเมืองเชียงใหม่ให้ประชาชนสรงน้ำ
เพื่อความเป็นสิริมงคลเป็นประจำทุกปี ภายใน
วัดพระสิงห์มีสิ่งที่น่าสนใจได้แก่
หอไตร สร้างเป็นครึ่งตึกครึ่งไม้ ที่ตัว

ผนังตึกด้านนอกประดับ
ด้วยทวยเทพปูนปั้น
แต่งองค์ทรงเครื่อง
สวยงาม ทำเป็นรูปเทพ
พนมยืน บ้างก็เหาะ
ประดับอยู่โดยรอบ เป็น
ฝีมือช่างสมัยพระเมือง
แก้วต่อมาในสมัยเจ้า
แก้ววรวรได้มีการซ่อม
แซมขึ้นมาใหม่ ประมาณ
พ.ศ.2467 ที่ฐานหอไตร
บันเป็นลายลูกฟักลด
บัวภายในประดับด้วย

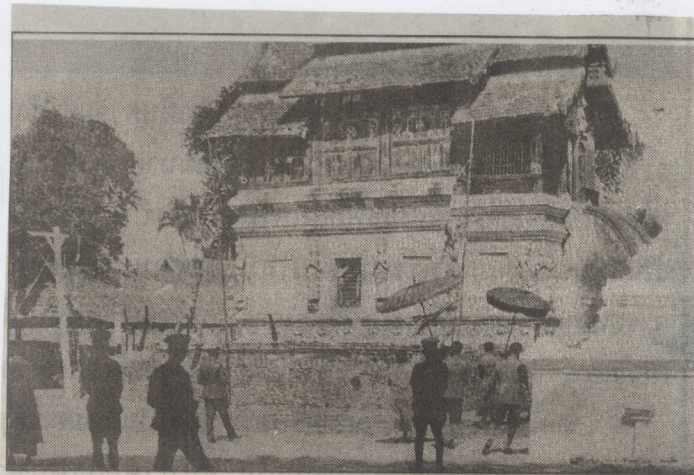
พระพุทธรูปลี้หังค์ เป็นพระสิงห์สกุล ช่าง
เชียงแสน ศิลปะล้านนา ประดิษฐานอยู่ ณ เมืองเชียงราย
ขณะนั้นเชียงรายกับเชียงใหม่เกิดการรบพุ่งกันขึ้นเชียงใหม่
เป็นฝ่ายชนะ พระเจ้าแสนเมืองมา (พญาแสนเมือง
พ.ศ.1931-1954) เสด็จกลับนครเมืองเชียงใหม่ จึง
โปรดให้อัญเชิญพระพุทธรูปลี้หังค์มายังเมืองเชียงใหม่โดย
ล่องเรือมาตามลำน้ำปิง

รูปสัตว์หิมพานต์ เช่น นางเงือกมีปีก คชสีห์มีปีก และกิเลน เป็นต้น
โดยประจำยามที่มีลักษณะละม้ายลายสมัยราชวงศ์หมิงของจีน

โบสถ์ เป็นอาคารรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีมุขโถงทั้งด้านหน้าด้านหลัง
ด้านข้างแลเห็นหน้าต่างขนาดใหญ่เป็นช่องแบบไม้ระแนง แต่ภายใน
เป็นหน้าต่างจริง มีลายปูนปั้นบริเวณซุ้มประตูทางเข้า หน้าบันมีลักษณะ
วงโค้งสองอันเหนือทางเข้าประกบกัน เรียกว่า คิ้วโค้ง เหนือคิ้วโค้งเป็น

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	22 ก.พ. 2552	18	6431	5

วงกลมสองวงคล้ายดวงตา ที่เสาและส่วนอื่นๆ มีปูนปั้นนูน มีรักปั้นปิดทอง ถือเป็นลักษณะอาคารและการตกแต่งเป็นแบบศิลปะล้านนาที่วิจิตรสวยงาม โดยแท้

วิหารลายคำ เป็นวิหารทรงพื้นเมืองล้านนาขนาดเล็ก ภายในประดิษฐาน “พระพุทธรูป” ขนาดหน้าตักกว้าง 31 นิ้ว สูงจากขอบฐานถึงยอดพระเมาลีบัวตูม 51 นิ้ว บนผนังด้านหลังพระประธานมีรูปปราสาทแวดล้อมด้วยมังกรและหงส์ มีความงดงามน่าชมยิ่ง มีเสาหลวง (เสากลม) เสากระเบียง (เสาสี่เหลี่ยม) ที่ผนังวิหารมีภาพจิตรกรรมโดยรอบด้านเหนือเขียนเป็นเรื่องสังข์ทอง ด้านใต้เป็นเรื่องสุวรรณหงส์โดยเฉพาะเรื่องสังข์ทองพบเพียงที่นี่แห่งเดียว อีกทั้งเป็นวิหารลายคำที่พบที่นี่ได้แห่งเดียวเท่านั้น และลักษณะเด่นของภาพจิตรกรรมที่พบในล้านนา ซึ่งศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี ประติมากร ชาวอิตาลี บิดาแห่งวงการศิลปะร่วมสมัยของไทย ได้สรุปไว้ว่า “จิตรกรรมในภาคเหนือนิยมเขียนภาพชีวิตประจำวันเป็นภาพเหมือนชีวิตจริง ถ้ามองดูภาพทั้งงดงามเรื่องสังข์ทองในวิหารลายคำ วัดพระสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่ เราจะรู้สึกคล้ายกับว่าเราเข้าไปอยู่ในสถานการณ์ที่เป็นจริงตามความเป็นอยู่เมื่อ 100 ปีก่อน”

จักรพงษ์ กำบุญเรือง

jakpong@chiangmainews.co.th